

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารนั้นได้เข้ามามีบทบาทต่อการศึกษาไทยเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือเรียกสั้นๆว่า ไอซีที นั้น เป็นเครื่องมือที่มีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้มากและรวดเร็ว ย่นระยะทางให้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ทุกหนทุกแห่ง ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ตามที่ตนเองต้องการ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถโต้ตอบและมีปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาได้ ซึ่งจากลักษณะสำคัญดังกล่าวทำให้ในปัจจุบันมีการเรียนการสอนผ่านเว็บมากยิ่งขึ้น การเรียนรู้แบบออนไลน์ หรือ e-Learning การศึกษาเรียนรู้ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต (Internet) หรืออินทราเน็ต (Intranet) เป็นการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ผู้เรียนจะได้เรียนตามความสามารถ และความสนใจของตน โดยเนื้อหาของบทเรียนซึ่งประกอบด้วย ข้อความ รูปภาพ เสียงวิดีโอและ มัลติมีเดีย อื่นๆ จะถูกส่งไปยังผู้เรียนผ่าน Web Browser โดยผู้เรียน ผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน ทุกคน สามารถ ติดต่อปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันได้เช่นเดียวกับการเรียน ในชั้นเรียน ปกติ โดยอาศัยเครื่อง มือการติดต่อ สื่อสารที่ทันสมัย(e-mail, web-board, chat) จึงเป็นการเรียน สำหรับทุกคน, เรียนได้ ทุกเวลา และทุกสถานที่ (Learn for all : anyone, anywhere and anytime) (สุรสิทธิ์, ม.ป.ป.)

การเรียนผ่านเว็ลด์ ไวค์ เว็บ นั้นนับเป็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง โดยนำมาเป็นสื่อกลางในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แบบต่างๆ เนื่องจากในปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบการนำเสนอข้อมูลที่หลากหลายรูปแบบทั้งภาพ เสียง และการเคลื่อนไหว ไม่ว่าจะเป็นเอกสารประกอบการเรียน บทเรียนสำเร็จรูป รวมไปถึงการทำแบบฝึกหัด ซึ่งการเรียนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์นั้น ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่ให้ผู้สอนเป็นคนถ่ายทอดเพียงอย่างเดียว เนื่องจากในปัจจุบันมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาหาข้อมูลและเพิ่มพูนความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยเน้นการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2542 หมวดที่ 4 มาตราที่ 22 กระทรวงศึกษาธิการ (2542) ที่กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

ซึ่ง Harold (2003) กล่าวว่า ในปัจจุบันการเรียนบนเว็บเป็นปรากฏการณ์ส่วนหนึ่งที่เกิดขึ้นบนอินเทอร์เน็ตและแพร่หลายอย่างรวดเร็วซึ่งอาจจะเกิดเพราะเหตุผลต่างๆ เหล่านี้ คือ การที่มีการส่งเสริมการศึกษาทางไกลแบบประหยัด ที่สามารถถ่ายทอดสดได้ทั้งภาพและเสียง ผู้เรียนสามารถเลือกที่จะเรียนที่ไหนก็ได้ นอกเหนือจากในห้องเรียนปกติ ไม่ว่าจะเป็นที่โรงเรียน ที่บ้าน หรือที่ทำงานถ้าสถานที่นั้นมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และยังสามารถจัดส่งเนื้อหาและสื่อต่างๆ ให้ถึงผู้รับได้ในเวลาเดียวกัน ดังนั้นการเรียนผ่าน เวิลด์ ไวด์ เว็บ สามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี เนื่องจากผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ได้ทุกเวลาและทุกสถานที่ ซึ่งเป็นวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพของตนเอง ซึ่งสอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2542 ที่กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนในเรื่องของเชาวน์ปัญญานั้น เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังที่ วรรณท์ (2546) กล่าวว่า

...ความสามารถของ สิ่งมีชีวิต หรือ สิ่งประดิษฐ์ ในการแสวงหา เก็บ แปลง แยกแยะ และดำเนินการตามสัญญาณที่ได้รับมาจากธรรมชาติ เพื่อส่งผ่านข้อมูลไปเป็นคำสั่งที่เหมาะสมมากที่สุด ซึ่งคำว่า เหมาะสมมากที่สุด ในที่นี้อาจก่อให้เกิดความแตกต่างในการทำควาเข้าใจได้ เนื่องจากเราแต่ละคน “จัดอันดับ” คำว่า “เหมาะสมมากที่สุด” ไว้แตกต่างกัน...

Lavin (1972 อ้างถึงใน อุไร, 2522) กล่าวว่า “องค์ประกอบที่ช่วยสร้างเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนนั้น นอกจากองค์ประกอบด้านสติปัญญาหรือความถนัดของผู้เรียนแล้ว ยังมีองค์ประกอบด้านบุคลิกภาพที่สามารถใช้ในการพยากรณ์ความสำเร็จของผู้เรียนอีกด้วย” ซึ่งสอดคล้องกับ Jung (1921 อ้างถึงใน นลิน, 2548: 4); Storm (1967 อ้างถึงใน นลิน, 2548: 4) ได้กล่าวโดยสรุปว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว (introvert) นั้นจะมีความสนใจในตัวเอง เชื่อมมั่นในความรู้สึกของตัวเองมาก ยึดถือความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่ คิดถึงตนเองเป็นสำคัญ ชอบเลี่ยงจากการที่ต้องติดต่อกับสังคม ชอบอยู่คนเดียวหลีกเลี่ยงการติดต่อกับคนหมู่มาก มีอารมณ์คงที่ เก็บความรู้สึกเก่ง ไม่ชอบแสดงอารมณ์ ไตร่ตรองก่อนแล้วค่อยลงมือทำ ชอบการคิดพิจารณา มักใจลอย ชอบฝันไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ปรับตัวค่อนข้างยาก ควบคุมความประพฤติของตนด้วยกฎเกณฑ์ที่แน่นอน พวกนี้จึงเหมาะที่จะเรียนหรือทำงานตามลำพัง ส่วนพวกที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว

(extrovert) เป็นพวกที่มีความสนใจสิ่งแวดลอมรอบๆ ตัวเองมากกว่าตนเอง มีความตื่นตัวต่อสิ่งแวดลอม มีความสุขที่จะติดต่อกับสังคมภายนอก ชอบสมาคมอยู่ในหมู่เพื่อน มีการแสดงออกทางอารมณ์ปรากฏเห็นได้ชัดเจน อารมณ์เปลี่ยนแปลงขึ้นลงบ่อย เป็นผู้ผสมผสานที่ดี ชอบกระทำการต่างๆ โดยไม่มีแผนล่วงหน้า ชอบกิจกรรมการเคลื่อนไหว ชอบการเปลี่ยนแปลง ปรับตัวได้เร็ว ทำให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ ได้ดี เชื่อในสิ่งที่มีการพิสูจน์แล้วและมักจะทำงานหรือเรียนร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ดี และมณูญ (2537) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัวพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของกลุ่มบุคลิกภาพแบบแสดงตัว (extrovert) สูงกว่ากลุ่มบุคลิกภาพแบบปกติ (ambivert) และสูงกว่ากลุ่มบุคลิกภาพแบบเก็บตัว (introvert) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มบุคลิกภาพแบบปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างจากกลุ่มบุคลิกภาพแบบเก็บตัว

โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขตที่ 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 และในปัจจุบันโรงเรียนได้มีเป้าหมายในการจัดให้มีระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษา ครู-อาจารย์ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นร้อยละ 100 นักเรียนร้อยละ 90 และทางโรงเรียนได้จัดให้มีการผลิตบทเรียนขึ้นมาใช้ในรายวิชาต่างๆ ที่เปิดสอนภายในโรงเรียน ซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้มีการผลิตบทเรียนผ่านเว็บ ดังนี้ 1. เรื่องพุทธศุภายิต 2. เรื่องเศรษฐศาสตร์ 3. เรื่องสิทธิมนุษยชน และ 4. เรื่องพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กและบทบาทครู

ในปัจจุบันระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2548 มีนักเรียนทั้งหมด 789 คน แบ่งออกเป็น 16 ห้อง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมนั้น ทางโรงเรียนได้จัดให้มีการเรียนการสอนในรายวิชา ส42102 ประวัติศาสตร์ ซึ่งยังไม่มีการผลิตบทเรียนผ่านเว็บ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการผลิตบทเรียนผ่านเว็บในรายวิชา ส42102 ประวัติศาสตร์ เรื่องสาเหตุและผลกระทบของสงครามโลกครั้งที่สอง

จากการศึกษาความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านเชาวน์ปัญญาและบุคลิกภาพรวมไปถึงข้อมูลของทางโรงเรียนแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาปฏิสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัว คือ ระดับสติปัญญาและบุคลิกภาพ ว่าตัวแปร 2 ตัวนี้ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหรือไม่ อันจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการออกแบบและ

สร้างรูปแบบของการเรียนการสอนผ่านเว็บให้เหมาะสมกับลักษณะความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านเชาวน์ปัญญาและบุคลิกภาพของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์ปัญญากับบุคลิกภาพที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนผ่านเว็บของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช จังหวัดอุบลราชธานี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลงานวิจัยชิ้นนี้เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช จังหวัดอุบลราชธานี ด้านการศึกษา เพื่อนำบทเรียนผ่านเว็ลด์ ไซด์ เว็บ เรื่อง สาเหตุและผลกระทบของสงครามโลกครั้งที่สอง ไปประกอบการเรียนการสอนรายวิชาสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

1. เนื้อหาของบทเรียนผ่านเว็ลด์ ไซด์ เว็บ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เรื่อง สาเหตุและผลกระทบของสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งเป็นเนื้อหาในรายวิชา ส42102 ประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช จังหวัดอุบลราชธานี
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช จังหวัดอุบลราชธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 180 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรอิสระได้แก่

3.1.1 บุคลิกภาพของนักเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

- 1) บุคลิกภาพแบบเก็บตัว
- 2) บุคลิกภาพแบบแสดงตัว

3.1.2 ระดับเขavnั้ปัญญานักเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

- 1) เขavnั้ปัญญาในระดับสูง
- 2) เขavnั้ปัญญาในระดับปานกลาง
- 3) เขavnั้ปัญญาในระดับต่ำ

3.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

นิยามศัพท์

1. การเรียนผ่าน เวลด์ ไรด์ เว็บ หมายถึง การเรียนการสอนรายบุคคล ที่นำเสนอบทเรียน โดยผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยใช้เว็บเบราว์เซอร์เป็นตัวจัดการ

2. เขavnั้ปัญญา หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการกระทำสิ่งต่างๆ และการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม อย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ

3. บุคลิกภาพแบบเก็บตัว หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีความสนใจในตัวเอง ยึดถือความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่ คิดถึงตนเองเป็นสำคัญ ชอบเลี่ยงจากการที่ต้องติดต่อกับสังคม ชอบอยู่คนเดียวหลีกเลี่ยงการติดต่อกับคนหมู่มาก ไม่ชอบแสดงอารมณ์ ไตร่ตรองก่อนแล้วค่อยลงมือทำ ชอบการคิดพิจารณา มักใจลอย ชอบฝัน ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง

4. บุคลิกภาพแบบแสดงตัว หมายถึง บุคคลที่มีความสนใจสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวเอง มากกว่าตนเอง มีความตื่นตัวต่อสิ่งแวดล้อม มีความสุขที่จะติดต่อกับสังคมภายนอก ชอบสมาคมอยู่ในหมู่เพื่อน มีการแสดงออกทางอารมณ์ปรากฏเห็นได้ชัดเจน ชอบกระทำสิ่งต่างๆ โดยไม่มีแผนล่วงหน้า ชอบกิจกรรมการเคลื่อนไหว ชอบการเปลี่ยนแปลง ปรับตัวได้เร็ว ทำให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ ได้ดี

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สาเหตุและผลกระทบของสงครามโลกครั้งที่สอง

6. ระดับเชาวน์ปัญญา หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบเชาวน์ปัญญา แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ นักเรียนที่มีเชาวน์ปัญญาในระดับ สูง ปานกลาง และต่ำ

6.1 เชาวน์ปัญญาในระดับสูง หมายถึง นักเรียนที่มีคะแนนแบบทดสอบเชาวน์ปัญญา ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 76 ขึ้นไป

6.2 เชาวน์ปัญญาในระดับปานกลาง หมายถึง นักเรียนที่มีคะแนนแบบทดสอบเชาวน์ปัญญา ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 26-75

6.3 เชาวน์ปัญญาในระดับต่ำ หมายถึง นักเรียนที่มีคะแนนแบบทดสอบเชาวน์ปัญญา ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา